

oneplay ORIGINAL

PŘÍPAD

RIGG

PONOŽKOVÝ VRAH

PŘÍPAD RIGO: PONOŽKOVÝ VRAH

PRVNÍ VELKÝ SOUBOJ MEZI VRAHEM A DNA

**Čtyřdílná dokumentární true crime série v režii
Petera Bebjaka a scenáristy Jakuba Režného.**

Začátkem 90. let terorizuje Bratislavu brutální slovenský sériový vrah, který zabíjí osamělé ženy v jejich přízemních bytech. Vniká k nim v noci oknem, ubíjí je kovovou tyčí a znásilňuje jejich mrtvoly. Policie tápe. Jedinou použitelnou stopou je vrahovo DNA zanechané v zneužitých tělech obětí. Kriminalisté se proto obrací na skupinu slovenských genetiků, kteří rozvíjí novou metodu identifikace pachatelů trestných činů...

Případ Rigo: Ponožkový vrah je příběh průkopnické spolupráce policie a vědy, která navždy změnila československou kriminalistiku.

oneplay ORIGINAL

Otřesné zločiny děsící Československo

Čtyřdílná dokumentární série sleduje případ nejbrutálnějšího slovenského sériového vraha Ondreje Riga, který v letech 1990–1992 zavraždil minimálně devět lidí ve třech zemích. Série vypráví příběh z perspektivy těch, kteří se podíleli na jeho dopadení – detektivů, prokurátorky, soudce, genetiků a dalších odborníků.

Příběh začíná v divokých devadesátých letech na Slovensku, kdy po pádu komunismu dramaticky vzrostla kriminalita a amnestie osvobodila nejen politické vězně, ale i skutečné zločince. V této atmosféře začíná řádit vrah, který své oběti vybírá pečlivě – jsou to osamělé ženy žijící v přízemních bytech, které napadá v noci kovovou tyčí nebo kamenem. Po útoku své oběti pohlavně zneužije a okrade. Aby nezanechal otisky prstů, nasazuje si na ruce ponožky – odtud jeho přezdívka „Ponožkový vrah“.

Série postupně odhaluje, jak detektivové v čele s operativcem Jozefem Vachálkem a prokurátorkou Ivetou Gorčíkovou – Kopčovou spojovali jednotlivé vraždy a hledali souvislosti. Klíčovou roli sehraji policejní profileři Pavel Labáth a Matěj Snopko, kteří vytvoří psychologický profil pachatele, a především slovenští genetici v čele s RNDr. Vladimírem Ferákem, kteří jako jedni z prvních v Evropě použijí analýzu DNA k identifikaci vraha. Zásadní zlom přinese Jana B., která jako jediná Rigův útok přežije a dokáže se ubránit. Její popis útočníka a následná identifikace se stanou klíčovými důkazy. Série vrcholí zatčením Riga, jeho usvědčením pomocí DNA analýzy a odsouzením k doživotnímu trestu za devět vražd spáchaných na Slovensku, v Německu a Holandsku.

*Příběh série je také **svědectvím o průlomových vyšetřovacích metodách** – od policejního profilování až po revoluční **využití DNA analýzy**, která navždy změnila způsob, jakým se vyšetřují vraždy.*

PŘÍPAD
RIGO
PONOŽKOVÝ VRAH

„Společnost chrání jak instituce, **tak lidé,** **kteří nejsou lhostejní** k dění kolem sebe.“

PŘÍPAD
RIGO
PONOŽKOVÝ VRAH

Dokumentární série **Případ Rigo: Ponožkový vrah** se vrací k jednomu z nejvýznamnějších kriminálních případů porevolučního Československa. V centru její pozornosti však nestojí samotný příběh sériového nekrofilního vraha Ondřeje Riga, ale mimořádné vyšetřování, které vedlo k jeho dopadení a zásadně proměnilo podobu československé kriminalistiky.

Případ Ondřeje Riga se odehrával v době, kdy byla DNA analýza teprve novou a prakticky nevyzkoušenou metodou. Právě při vyšetřování jeho vražd se poprvé naplno prosadila jako nástroj identifikace pachatele a otevřela cestu postupům, které dnes považujeme za samozřejmé. Série proto sleduje nejen pátrání po vrahovi, ale také výjimečnou spolupráci kriminalistů a vědců, která vedla k průlomu v objasňování závažné trestné činnosti. Ukazuje zároveň, jak důležitou roli v dopadení pachatele sehráli obyčejní lidé, jejichž všímavost a ochota jednat pomohly posunout vyšetřování správným směrem. Výjimečně silnou linkou je svědectví Jany Bartošíkové, jediné ženy, která Rigův útok přežila, dokázala se mu ubránit a později významně přispěla k jeho usvědčení.

Režisér **Peter Bebjak** a scenárista **Jakub Režný** pojali sérii jako příběh mimořádné odvahy, odbornosti a odhodlání. Současně dbali na to, aby zpracování případu zachovalo maximální respekt k obětem a jejich pozůstalým. Využívají autentické výpovědi kriminalistů, odborníků i přímých svědků, které doplňují sugestivními hranými rekonstrukcemi. Vzniká tak napínavá série o případu, který změnil způsob vyšetřování trestných činů, a jenž připomíná, že společnost chrání jak instituce, tak lidé, kteří nejsou lhostejní k dění kolem sebe.

— **Veronika Lišková,**
kreativní producentka

Jakub Režný, scenárista

„Na povrchu je **napínavé pátrání** po sériovém vrahovi, o patro níže příběh **o zrodu moderní kriminalistiky**, a ještě hlubší **výpověď o křehké společnosti** uprostřed obrovské proměny...“

Jak probíhal sběr informací z vyšetřovacích spisů a dobových materiálů? Na co jste se při práci na této sérii nejvíce zaměřili?

Základem bylo zorientovat se v policejním spisu, který má 5 500 stran. Nejvíc mi v tom pomohl detektiv Jozef Vachálek, který se mnou do detailu prošel celé vyšetřování od začátku až do konce. K jeho expertíze se postupně přidávali další respondenti: prokurátorka Kopčová, soudce Kliment, genetici pod vedením profesora Feráka, profiler Snopko, forenzní psycholog Heretik a historik Ragač. Každý z nich Vachálkovu perspektivu doplnil ze svého úhlu pohledu.

Teprve ve chvíli, kdy jsem měl všechny tyto informace pohromadě, jsem ze spisu vybíral autentické výpovědi svědků, a to takové, které výše zmíněné respondenty doplňovaly. Jejich kombinací pak vznikla hrubá kostra všech čtyř dílů. Šlo nám o to, aby série fungovala jako rekonstrukce pátrání viděná očima lidí, kteří ho skutečně vedli, ne jako encyklopedický výčet zločinů. Tomu by měl odpovídat i výběr dobových audiovizuálních materiálů: reportáží, záznamů policejních pátracích relací nebo fotografií přímo ze spisu. Bohužel jsme ale zjistili, že až na materiály z policejního spisu, se toho příliš v archivech nedochovalo.

Čím bude zpracování příběhu Ondreje Riga výjimečné?

Tím nejdůležitějším rozhodnutím bylo vyprávět Rigův případ jako proces detektivního pátrání. Divák nezná od začátku pachatele a odhaluje jeho identitu postupně společně s vyšetřovateli. Jméno vraha poprvé padne až ve chvíli jeho odhalení v průběhu třetího dílu.

Tomu odpovídá i formální skladba celé série, v které jsou zkombinovány rozhovory s respondenty, kteří se podíleli na

Rigově dopadení, přežili jeho útok nebo s ním dokonce žili, s reenacmentem svědeckých výpovědí z policejního spisu a inscenovanou POV perspektivou vraha. Kombinací těchto prostředků jsme se snažili vytvořit napětí, jaké divák očekává spíše od hraného thrilleru než od dokumentu.

Součástí série je velké množství výpovědí odborníků. Dozvěděli jste se od nich i něco s čím jste původně vůbec nepočítali?

Každý odborník přináší divákům detailní vhled do toho, jakým způsobem přispěl k dopadení tak strašného sériového vraha, jakým byl Ondrej Rigo. Mě osobně nejvíc zaujal příběh genetiků. Tým profesora Feráka patřil pravděpodobně mezi první v Evropě, který modifikoval metodu analýzy DNA známou z Anglie na daleko jednodušší variantu založenou na PCR testech, která pak zásadně přispěla k odhalení Ondreje Riga. Genetici pracovali v naprosto improvizovaných podmínkách, bez potřebných strojů, kdy si část vybavení doslova vyráběli sami na koleni a testy museli znovu a znovu celé dny opakovat, aby ověřili výsledky svých analýz. Myslím, že na Slovensku by měli být na takové odborníky náležitě pyšní.

Proč jste se v dokumentu rozhodli pro hrané rekonstrukce? Čím podle vás sérii mohou obohatit?

Hrané rekonstrukce nám umožňují ukázat to, k čemu žádný archiv neexistuje. Pracujeme s nimi ve dvou rovinách. První je perspektiva vraha, v které sledujeme jeho pohyb, atmos-

féru noci, způsob, jakým si vybíral oběti, ale nikdy mu nevidíme do obličeje. Snažili jsme se tím vytvořit silně znepokojivou a napínavou atmosféru, která diváka vtáhne a pohltí.

Druhou rovinou jsou reenactmenty výpovědí svědků ze spisu, které divákovi zprostředkovávají emoce svědků, ať už šlo o příbuzné zavražděných nebo těch, kterých se vraždy spáchané Rigem nějak dotkly. Při jejich výběru jsme se vždy snažili nepřekročit hranici piety vůči obětem a jejich blízkým.

V sérii vystupují, kromě vyšetřovatelů, i další pametníci, kteří se s Rigem střetli nebo ho dokonce znali. Bylo složité získat jejich souhlas se zapojením do natáčení?

V sérii vystupuje Rigova tehdejší družka, kterou jsme dlouho hledali a chvíli trvalo, než jsme získali její důvěru a souhlas s tím, že v sérii vystoupí. Což je naprosto pochopitelné. Představte si, jak strašně traumatizovaní musíte být, když si uvědomíte, s jakým monstrem jste několik let žili. Zkuste

se na chvíli vžít do její situace. Měli byste odvahu mluvit o takových zážitcích do médií, byť anonymně? Přitom její výpověď byla zásadní. Přestože se Riga zprvu pokoušela chránit, nakonec ho pomohla u soudu usvědčit.

Zazněly během natáčení i informace, které vás dokázaly překvapit?

Mě nejvíc překvapila mrazivá výpověď paní Bartošíkové, která se dokázala Rigovi ubránit a následně ho identifikovat. Tak statečnou a vyrovnanou ženu jsem v životě nepotkal. A také velmi emocionální výpověď páru, který zásadním způsobem přispěl k dopadení Riga. Muž z páru se přímo podílel s jedním policistou na Rigově zatčení. Oba byli přitom neozbrojení, což opět považuji za projev obrovské statečnosti.

Co je, podle vás, na sérii ze scenáristického pohledu nejvíc fascinující?

Z čistě scenáristického pohledu mě nejvíc fascinuje, že tenhle případ je vlastně několik příběhů v jednom. Na povrchu je to napínavé pátrání po sériovém vrahovi. O patro níže příběh o zrodu moderní kriminalistiky: okamžiku, kdy hrstka

nadšených vědců v provizorních podmínkách posune obor milovými kroky dopředu. A ještě hlouběji výpověď o křehké společnosti uprostřed obrovské proměny v době těsně po revoluci, kdy se přepisovaly zákony a narůstala kriminalita, na kterou stát neuměl reagovat.

A pak je tu napětí, které má scenárista nejradši: my dnes víme, jak to dopadlo, ale celá série stojí na tom, že tuhle znalost divákovi zadržujeme a necháme ho odhalovat pravdu krok za krokem, společně s lidmi, kteří ji tehdy skutečně odhalovali. Skládat příběh tak, aby otázky zůstaly otevřené co nejdéle a aby přitom každý dílčí střípek dával smysl, má blíž k psaní detektivky než k běžnému dokumentu. A přesně v tom pro mě byla práce na tomto projektu fascinující.

Peter Bebjak, režisér

„Nevytváříme obraz o Ondreji Rigovi, ale o tom, **jakým způsobem byl usvědčen a jak byl chycen.** To je podle mě to důležitější.“

O Ondreji Rigovi jsme viděli už několik dokumentů či podcastů. V čem bude tato dokumentární série jiná?

Je to taková zpověď a rozhovory s lidmi, kteří se podíleli na jeho dopadení nebo usvědčení, s lidmi, kteří se měli stát jeho obětí, či lidmi, kteří s ním existovali a žili. Z této spleti výpovědí je vytvořen celý náš obraz. Nevytváříme však obraz o Ondreji Rigovi, ale o tom, jakým způsobem byl usvědčen a jak byl chycen. To je podle mě to důležitější. Ondrej Rigo je známý především na Slovensku, ačkoliv jeho činy bohužel zasahují i do Evropy.

V čem byl jeho případ zlomový, a to jak pro Slovensko, tak pro kriminalistiku?

Způsobem využití usvědčujících důkazů – využití DNA, kterou soud začal v daném případě brát jako velmi důležitý důkaz. Právě DNA pomáhá usvědčovat pachatele dodnes.

V době, kdy Ondrej Rigo vraždil, vám bylo něco přes dvacet let. Pamatujete si vy osobně na ty události a na to, co se v té době na Slovensku dělo?

Slovensko si teprve hledalo svou tvář, ještě ve společné republice s Čechy. Všichni snili o tom, jak se můžeme mít dobře – ještě nikdo netušil, čeho všeho a jakých ohavností jsou schopni nejen kriminálníci, ale i politici.

Podle jakého klíče jste vybírali jednotlivé odborníky a účinkující, resp. herce?

Vybírali jsme lidi, kteří mají přímou zásluhu na jeho dopadení a usvědčení. Potom jsme vybírali herce, kteří hrají postavy svědků, kteří už nežijí nebo nejsou k dohledání. Ti nám slouží k dokreslení reálných událostí, které se v daném období odehrály.

Kdo z respondentů byl pro dokument největším přínosem, tedy která výpověď byla nejvíce zásadní?

Všechny – každá jiným způsobem, ale společně vytvářejí spolek lidí, které spojil jeden zločinec a jeho činy, ale hlavně vůle a schopnost dostat ho za mříže.

Otřásla vámi nějaká vyjádření, která jste slyšel během natáčení?

Pro mě bylo velmi zajímavé a fascinující poslouchat vyjádření paní Bartošikové. Jde o osobu, která Rigův útok přežila. Zajímavé bylo slyšet, jak se dokázala ona sama z tohoto traumatu dostat, jakým způsobem to dokázala zpracovat tak, aby dokázala následně normálně existovat a žít.

Je náročné uchopit takové téma pro vás osobně?

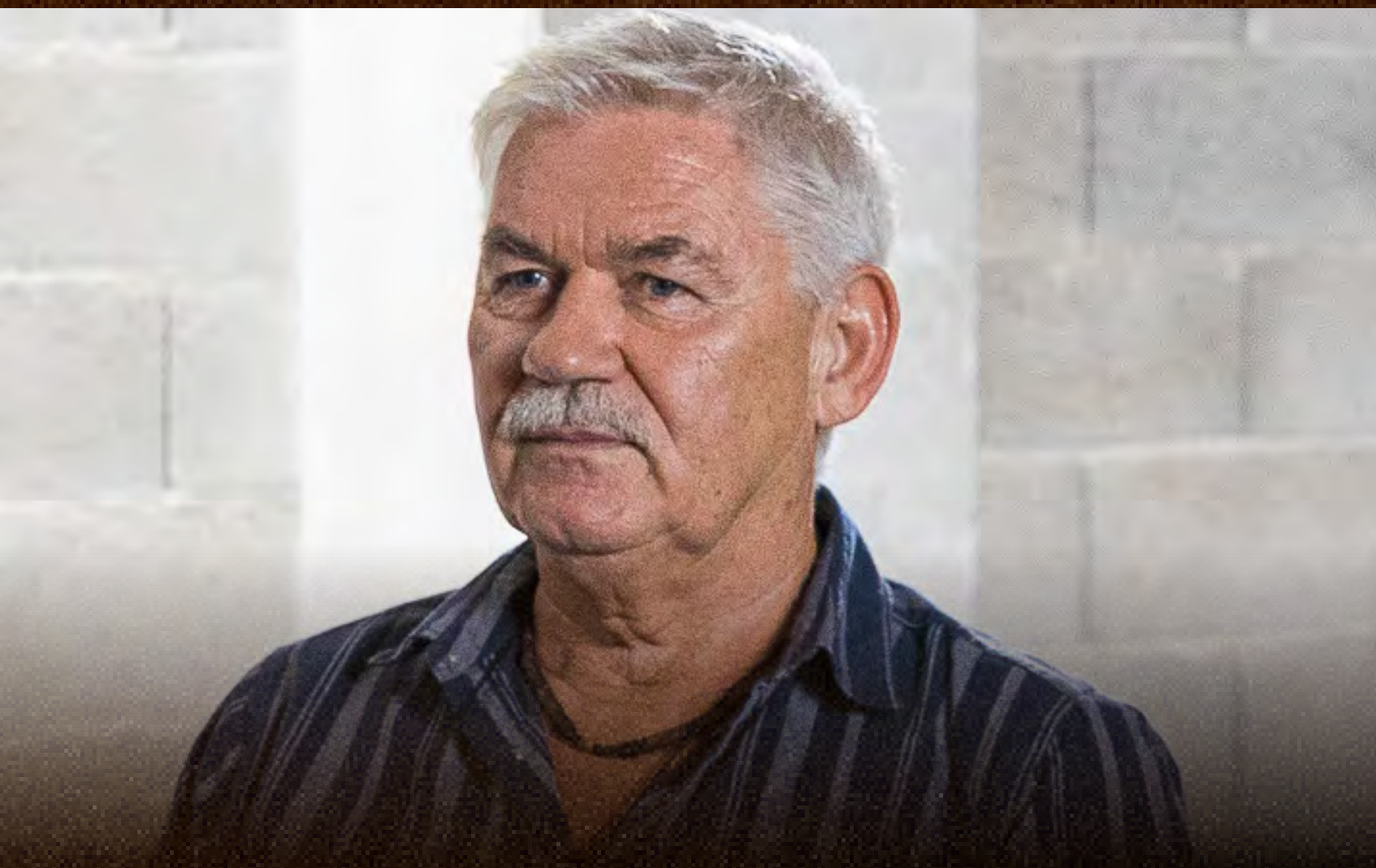
Můžu se přiznat, že ještě když jsme dělali na jiném dokumentu, kde jsme se také zabývali tímto případem, tak jsem si na základě toho vybíral byt. Když jsem ho kupoval, věděl jsem, že nemůžu být v přízemí ani na pavlači. Eliminoval jsem tak všechna možná místa, abych neposkytl nějakému dalšímu eventuálnímu Rigovi možnost ohrožit mě takovým způsobem.

Jaké emoce, myšlenky budou podle vás diváci prožívat po závěrečných titulcích?

Spravedlnost existuje a zlo musí být vždy potrestáno.

Hlavní postavy série

PŘÍPAD
RIGO
PONOŽKOVÝ VRAH

Jozef Vachálek

Detektiv-operativec na oddělení vražd. V devadesátých letech zatýkal nejbrutálnější slovenské vrahy, mezi nimi i Ondreje Riga. Vachálek je hlavní vypravěčskou postavou série – jeho perspektivou sledujeme postupující vyšetřování a dobový kontext všech vražd. Je to zkušený policista staré školy, který si musel osvojit nové vyšetřovací metody.

Juraj Kliment

Soudce, který se jako člen soudního senátu podílel na odsouzení Ondreje Riga k doživotnímu trestu. Orientuje v právních aspektech případu a detailech všech vražd, které Rigo spáchal. Ve série reprezentuje soudní moc a právní pohled na případ. Spolu s Vachálkem a Gorčíkovou tvoří trojici hlavních vypravěčů, která doplňuje celkový obraz vyšetřování.

Iveta Gorčíková-Kopáčová

Prokurátorka, která dozorovala vyšetřování většiny vražd spáchaných Ondrejem Rigem a sepsala obžalobu, která vedla k jeho odsouzení. Je třetí z hlavní trojice vypravěčů a reprezentuje státní zastupitelství.

Hlavní postavy série

PŘÍPAD
RIGÓ
PONOŽKOVÝ VRAH

Vladimír Ferák

Vedoucí týmu slovenských genetiků, který jako jeden z prvních v Evropě použil analýzu DNA k usvědčení vraha. Jeho tým pracoval v improvizovaných podmínkách, často si musel vybavení vyrábět sám, ale jejich metoda se ukázala jako revoluční. Ferák reprezentuje vědecký přístup k vyšetřování a je klíčovou postavou, která umožnila Rigovo usvědčení.

Jana Bartošíková

Jediná oběť, která Rigův útok přežila a dokázala se ubránit. Stala se klíčovým svědkem policie – její popis útočníka pomohl vytvořit portrét pachatele a později ho s naprostou jistotou identifikovala.

oneplay **ORIGINAL**

Anotace jednotlivých epizod

PŘÍPAD
RIGOR
PONOŽKOVÝ VRAH

1. epizoda / **Tři oběti**

Pád komunismu přinesl Slovensku svobodu a dramatický nárůst kriminality, kterou přetížení policisté nestíhali řešit. V tomto chaosu jsou spáchány tři zdánlivě nesouvisející vraždy. V přízemních bratislavských bytech jsou v noci zavražděny dvě spící ženy a jeden dospívající chlapec. Ženy jsou po smrti sexuálně zneužity. Tým detektivů v čele s Jozefem Vachálkem začíná skládat obraz neznámého pachatele, jehož činy budou další dva roky děsit celou Bratislavu. Díl vrcholí pokusem o vraždu a mrazivou výpovědí Jany Bartošíkové, která se vrahovi jako jediná dokázala ubránit.

2. epizoda / **Neviditelná stopa**

Jana Bartošíková se jako jediná dokázala vrahovi ubránit. Její výpověď a popis útočníka se stávají klíčovými stopami vyšetřování. Do případu vstupují policejní profileři a forenzní psycholog a společně sestavují profil neznámého pachatele. Přesto vyšetřování nikam nevede. Vrah vraždí dál a klasické metody pátrání selhávají jedna po druhé. Zoufalí detektivové se rozhodují sáhnout po tehdy naprosto nekonvenční metodě: analýze DNA. Mezitím se informace o sériovém vrahovi dostávají mezi obyvatele Bratislavy. Město zachvátí panika. Vrah se v noci znovu vydává na lov. Otázkou zůstává, kdy a kdo ho zastaví.

Anotace jednotlivých epizod

PŘÍPAD
RIGO
PONOŽKOVÝ VRAH

3. epizoda / Náhodné zadržení

Manželé z přízemního bytu si na dvoře všimnou neznámého muže, který se pokouší vniknout do jejich bytu i do bytu sousedky. Manžel odjede muže nahlásit na nejbližší policejní stanici a společně s jediným sloužícím policistou podezřelého nakonec dopadnou ve sklepě domu, kam se před nimi ukryl. Jde o mnohonásobně trestaného Roma Ondreje Riga. Genetik Vladimír Ferák zjistí shodu jeho DNA se vzorky spermatu z těl několika zavražděných obětí, tehdejší analýza DNA však slouží pouze jako vylučovací metoda, a proto je Rigo propuštěn na svobodu. Po více než půl roce bez trestné činnosti znovu vraždí a je zadržen přímo po činu, s krví poslední oběti na kalhotách. Jana Bartošiková Riga identifikuje jako muže, který na ni zaútočil v jejím bytě, on však svou vinu odmítá. Vyšetřovatelé navíc zjišťují, že mohl vraždit také v Německu a Nizozemsku.

4. epizoda / Doživotí

Detektivové osloví Interpol a zjistí, že modus operandi vražd v Bratislavě, z nichž je podezřelý Ondrej Rigo, se shoduje s neobjasněnými vraždami v Mnichově a Amsterdamu. Rigovy vzorky DNA proto putují na testy do zahraničí. Analýzy potvrdí shodu mezi jeho DNA a stopami nalezenými v tělech obětí. Holandští genetici ocení novátorskou metodu vyvinutou slovenským týmem doktora Feráka. V dílu vystoupí také Rigova družka, která divákům přiblíží, jaký byl život po jeho boku. Shromažďování důkazů a příprava obžaloby trvají dva roky. Během této doby Rigo absolvuje psychologická, psychiatrická a sexuologická vyšetření a odborníci jej označí za sexuálního agresora. Detektivové, prokurátorka i soudce osobně vycestují do Mnichova a Amsterdamu, aby vyslechli svědky. Městský soud v Bratislavě odsoudí 7. prosince 1994 po sedmidenním procesu Ondreje Riga za devět vražd k doživotnímu trestu. Rigo se k činům nikdy nepřizná.

oneplay ORIGINAL

PŘÍPAD
RIGO
PONOŽKOVÝ VRAH

REŽIE: Peter Bebjak // **SCÉNÁŘ:** Jakub Režný // **PRODUCENTKY TV MARKÍZA:** Alexandra Dubovská, Ivana Luknárová //
PRODUCENTI DNA PRODUCTION: Rast'o Šesták, Peter Bebjak // **KREATIVNÍ PRODUCENTKY TV NOVA:** Erika Hníková, Veronika Lišková //
VÝKONNÉ PRODUCENTKY TV NOVA: Eva Hodinová, Veronika Finková

KONTAKT PRO MÉDIA:

Jakub Furst // PR

jakub.furst@novatv.cz

+420 732 58 28 39